

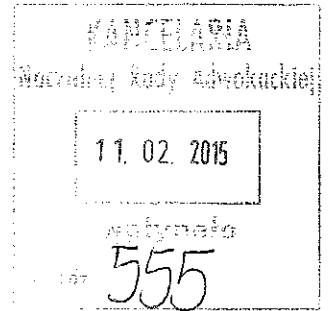

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

GMS-LOP-143-24/15

Warszawa, dnia 4 lutego 2015 r.

Pan

Andrzej Zwara

Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej

Szanowny Panie Prezesie

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję - w trybie art. 58 pkt 9 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2014 r. poz. 635, ze zm.) - poselski projekt ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z tytułu choroby i macierzyństwa (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wanda Nowicka), z prośbą o wyrażenie opinii.

Z poważaniem

Wicemarszałkini Sejmu RP

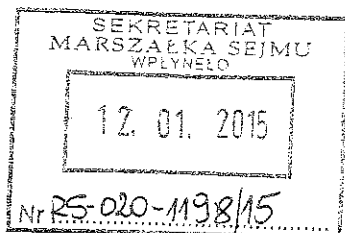
Posłanka Niezrzeszona

Wanda Nowicka

Warszawa, dnia 12 stycznia 2014 r.

Grupa posłów

na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Pan

Radosław Sikorski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego z tytułu choroby i macierzyństwa.

Na podstawie art. 32 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią Posłankę Wandę Nowicką.

USTAWA

z dnia ... 2014 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

Art. 1. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r., poz. 159) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Świadczenia pieniężne, o których mowa w ust. 1, na warunkach i w wysokości określonych ustawą, przysługują również osobom nieobjętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa.”

2) w art. 2 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych”

3) po rozdziale 6 dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

„Rozdział 6a

Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych

Art. 31a. 1. Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych przysługuje osobie, która:

- 1) urodziła dziecko;
- 2) przyjęła na wychowanie dziecko, w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia, i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia;

- 3) przyjęła na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 4) przysposobiła dziecko w przypadku przyjęcia na wychowanie dziecka w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.

2. W razie śmierci lub porzucenia dziecka przez osoby wymienione w art. 31a ust. 1 pkt 1-3, zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych przysługuje ojcu dziecka lub członkowi najbliższej rodziny.

3. Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych przysługuje ojcu dziecka również w przypadku skrócenia okresu pobierania tego świadczenia na wniosek matki dziecka, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka, przysposobienia dziecka lub przyjęcia na wychowanie dziecka.

Art. 31b. 1. Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych przysługuje przez okres:

- 1) 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub w przypadku przyjęcia na wychowanie jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci;
- 3) 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie pięciorga i więcej dzieci.

2. Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych przysługuje:

- 1) od dnia porodu – osobie, o której mowa w art. 31a ust. 1 pkt 1;

2) od dnia przyjęcia na wychowanie dziecka w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do 10 roku życia – w przypadku osób, o których mowa w art. 31a ust. 1 pkt 2 i 3;

3) od dnia przysposobienia dziecka w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego do 10 roku życia - w przypadku osób, o których mowa w art. 31a ust. 1 pkt 4.

3. Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych przysługuje w wysokości 1200 zł miesięcznie.

Art. 31c. 1. Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych nie przysługuje:

- 1) rodzicowi dziecka albo osobie, o której mowa a art. 31a. ust. 1 pkt 2 lub 3, która jest uprawniona do zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach macierzyńskiego oraz okres urlopu rodzicielskiego albo zrezygnowała z prawa do korzystania z zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia;
- 2) jeżeli dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej – w przypadku, o którym mowa w art. 31a. ust. 1 pkt 1;
- 3) jeżeli rodzic lub osoba, o której mowa w art. 31a. ust. 1 pkt 2 lub 3 zaprzestały wychowywania dziecka albo otrzymują zasiłek macierzyński w związku z wychowywaniem tego samego dziecka;
- 4) jeżeli rodzic lub osoba, o której mowa w art. 31a. ust. 1 pkt 2 lub 3, pobierający zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych, podjęli zatrudnienie
 - a) w okresie 20 tygodni od dnia porodu, przysposobienia dziecka lub przyjęcia na wychowanie dziecka opieką na pełen wymiar czasu pracy;
 - b) po upływie 20 tygodni od dnia porodu, przysposobienia dziecka lub przyjęcia na wychowanie dziecka opieką w wymiarze powyżej połowy pełnego czasu pracy.”

Art. 31d. 1. Do dokumentowania prawa do zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 10.

2. Prawo do zasiłku, o którym mowa w ust. 1 ustala oraz wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. W sprawach przedawnienia prawa do zasiłku, o którym mowa w ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 67.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia szczegółowy tryb przyznawania i wypłaty zasiłku dla osoby nieubezpieczonej oraz wzór wniosku o przyznanie zasiłku macierzyńskiego dla osoby nieubezpieczonej, mając na uwadze zapewnienie sprawności postępowania.”

Art. 2. 1. Przepisy ustawy stosuje się również w stosunku do osób, o których mowa w art. 31a ustawy o której mowa w art. 1 niniejszej ustawy, które przed dniem 1 stycznia 2016 r.:

- 1) urodziły lub przysposobiły dziecko;
- 2) przyjęły na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, prawo do zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych przysługuje przez okres od dnia wejścia niniejszej ustawy do dnia upływu:

- 1) 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub w przypadku przyjęcia na wychowanie jednego dziecka – w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 2) 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci – w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 3) 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie trojga dzieci – w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie czworga dzieci

- w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie pięciorga i więcej dzieci – w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.
- 3. Terminy o których mowa w ust. 1 liczy się od dnia porodu lub przysposobienia dziecka albo przyjęcia dziecka na wychowanie.
- 4. Prawo do zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych ustala się od miesiąca wejścia ustawy w życie.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

UZASADNIENIE

1. Cel projektu.

Celem niniejszej ustawy jest wprowadzenie zmian prawnych gwarantujących wszystkim obywatelkom i obywatelom równe prawa w dostępie do świadczeń socjalnych, przysługujących z tytułu rodzicielstwa. Jest to fundamentalna zmiana zrównująca w prawach osoby, które chcą, planują lub posiadają dziecko, a które z przyczyn formalno-prawnych nie były dotąd uprawnione do pobierania świadczeń rodzicielskich. W opinii projektodawców kwestią niezwykle istotną jest zagwarantowanie takich praw m.in. osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych, osobom bezrobotnym, gorzej sytuowanym lub ze względu na fakt kontynuowania edukacji (np. studia wyższe), wyłączonym z tej grupy społecznej, której do tej pory przysługiwały przedmiotowe świadczenia.

Kompleksowość proponowanych rozwiązań prawnych polega również na tym, iż w myśl przygotowanych niniejszą ustawą przepisów, zrównana zostaje wysokość przysługujących wszystkim rodzicom świadczeń, a więc w przypadku niektórych grup społecznych dokonane zostaje zrównanie ich w górę, do proponowanej kwoty 1200 zł. Odpowiada to w wysokości, kwocie minimalnej najniższego wynagrodzenia w Polsce w 2014 r. (1237,20 zł netto) Projekt ten jest również wyrazem realizacji konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej, z którą związany jest obowiązek realizacji i ochrony takich wartości, jak sprawiedliwość społeczna czy bezpieczeństwo socjalne. Zarówno wysokość rocznego świadczenia, zagwarantowanego niniejszą ustawą, określonego na poziomie 1200 zł., jak i objęcie nią wszystkich potencjalnych rodziców w Polsce, wpisuje się więc w zakres zasady uregulowanej w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto, celem projektodawców było także stworzenie potencjalnym rodzicom takich warunków, które pozwolą na posiadanie potomstwa osobom młodym np. w wieku akademickim. Dotychczas, ze względów ekonomicznych nie były one w stanie pogodzić obciążeń związanych z kosztami edukacji z obowiązkami macierzyńskimi lub ojcowskimi. W wielu przypadkach skutkiem istniejących barier było odroczenie decyzji o posiadaniu potomstwa do czasu zakończenia edukacji, podjęcia pracy i uzyskania trwałej poprawy

sytuacji materialnej. W konsekwencji zmniejszało to szanse lub wręcz uniemożliwiało wielu potencjalnym rodzicom posiadanie dziecka. Proponowane rozwiązania prawne zmieniają ten stan, co w opinii projektodawców zapewni młodym osobom, chcącym podjąć decyzję o rodzicielstwie, należne im wsparcie państwa. Powinno to także wyzwolić potencjał reprodukcyjny w grupie osób młodych, kontynuujących naukę w trybie akademickim.

Celem niniejszej ustawy jest również długofalowa poprawa wskaźników demograficznych, co w wieloletniej perspektywie w sposób bezpośredni oddziaływało będzie na sytuację ekonomiczną i społeczną państwa. Mowa tu o stworzeniu warunków do zmniejszenia kryzysu demograficznego, który w długoletniej perspektywie będzie miał niekorzystny wpływ na rynek pracy i odbije się negatywnie tak na sytuacji ekonomicznej państwa, jak i systemie świadczeń emerytalnych przyszłych pokoleń Polek i Polaków.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie stanowiącej przedmiot regulacji.

Z danych Głównego Urzędu statystycznego wynika, że coraz większym problemem polskiego społeczeństwa staje się ujemny przyrost naturalny ludności. Zgodnie z danymi spisu powszechnego przeprowadzonego 31 marca 2011 r. liczba ludności Rzeczypospolitej Polskiej wyniosła nieco powyżej 38,5 mln osób (w tym 18,6 mln mężczyzn, 19,8 mln kobiet) i w kolejnych latach zaczęła spadać. Pod koniec 2013 r. ludność Polski liczyła ok. 38 mln 496 tys. osób, czyli o 37 tys. mniej niż rok wcześniej. 2013 był drugim z kolei rokiem, w którym odnotowano spadek liczby ludności. W ostatnich latach GUS odnotował zmniejszoną liczbę urodzeń, z jednoczesnym wzrostem liczby zgonów. W 2013 r. liczba urodzeń była mniejsza od liczby zgonów o ok. 15 tys. osób. Obecnie współczynnik dzietności wynosi ok. 1,3 i jest znacznie niższy od wartości gwarantującej zastępowalność pokoleń czyli ok. 2,1, który zapewnia model rodziny 2+2 (posiadającej dwójkę dzieci). Sytuację tę pogarsza odnotowywany równoległe proces wydłużania się życia Polek i Polaków. Obecnie średni wiek osiągnięty przez mężczyzn to 72,7 lat, a w przypadku kobiet – 81 lat. W ciągu ostatnich 25 lat średnia wieku życia w Polsce wydłużyła się o sześć lat. Wobec powyższego przed poważnym problemem sukcesywnego wyludniania stają już dziś województwa łódzkie, opolskie, lubelskie i świętokrzyskie. Z prognozy demograficznej GUS do 2050 r. wynika, że w okresie tym tylko w Województwie Łódzkim liczba ludności spadnie o 20 proc. W skali całego kraju w najbliższych 3 dekadach

ubędzie ponad 4,5 miliona osób, co odpowiada liczbie ludności zamieszkującej Śląsk (4 593 358 osób na dzień 30 czerwca 2014 r.).

Najgorsza sytuacja jest w takich miastach jak Bytom, gdzie od 2006 r. ubyło 11 816 mieszkańców (6,33 proc. ludności), Gliwice, Częstochowa, Zabrze czy Sosnowiec. Z wyliczeń poczynionych przez badaczy Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach wynika, że w każdym z tych miast ubyło ponad 10 tys. osób, w Katowicach zaś 7.267, to jest - 2,31 proc.

Dane GUS na dzień 30 stycznia 2014 r. wskazują, że w 2013 r. zarejestrowano w Polsce 372 tys. urodzeń. Współczynnik wyniósł 9,7‰ (wobec 10,0‰ w 2012 roku) i był o 10 pkt. niższy niż w 1983 r. (ostatni wyż demograficzny w Polsce). W związku z tym istnieje paląca potrzeba intensyfikacji działań na szczeblu centralnym, których efektem będzie długofalowa poprawa sytuacji demograficznej w Polsce. Dotychczas wprowadzone zmiany, polegające chociażby na wydłużeniu urlopów macierzyńskich i wprowadzeniu urlopów rodzicielskich nie przyniosły oczekiwanych rezultatów. Z danych GUS wynika, że tylko w okresie pierwszych 10 miesięcy 2014 r. w Polsce urodziło się 318,7 tys. dzieci, tj. tylko o 4,6 tys. więcej niż w tym samym okresie 2013 r. Intencją twórców niniejszej ustawy jest znaczne zwiększenie liczby urodzeń.

3. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

Obecnie prawo do otrzymywania zasiłku macierzyńskiego przysługuje wyłącznie osobie ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego lub w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko, przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, w wieku do 10 roku życia i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, w wieku do 10 roku życia w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej.

Zasiłek macierzyński przysługuje też: pracownicy zatrudnionej na podstawie umowy o pracę na czas określony lub na czas wykonania określonej pracy, z którą umowa o pracę została przedłużona do dnia porodu. W takim bowiem przypadku urodzenie

dziecka ma miejsce w okresie ubezpieczenia; w razie urodzenia dziecka po ustaniu ubezpieczenia chorobowego (zatrudnienia), jeżeli ubezpieczenie to ustało w okresie ciąży wskutek ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy albo z naruszeniem przepisów prawa, jeżeli zostało to stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu. W przypadku, gdy zatrudnienie ustało w okresie ciąży z powodu ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy, a pracownicy nie zapewniono innego zatrudnienia, przysługuje jej do dnia porodu zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego; ubezpieczonemu, który przyjmuje dziecko na wychowanie, na takich samych zasadach, które dotyczą ubezpieczonej. Także w przypadku śmierci ubezpieczonej lub porzucenia przez nią dziecka albo przerwania okresu wypłaty zasiłku macierzyńskiego na okres, w którym ubezpieczona matka dziecka przebywa w szpitalu, zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonemu - ojcu dziecka lub innemu ubezpieczonemu członkowi najbliższej rodziny, jeżeli przerwą zatrudnienie lub inną działalność zarobkową w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem. Zasiłek macierzyński przysługuje za okresy odpowiadające okresom dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego. Ubezpieczonemu ojcu dziecka prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego przysługuje na równi z ubezpieczoną matką dziecka. Rodzice mogą dzielić się powyższymi uprawnieniami w ramach przysługującego im wymiaru zasiłku macierzyńskiego za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego z zastrzeżeniem, iż nie mogą korzystać z nich równocześnie.

Jak wskazano powyżej, prawo do otrzymywania zasiłku macierzyńskiego przysługuje rodzicom, którzy pracują i są ubezpieczeni z tytułu choroby i macierzyństwa. Takich uprawnień nie posiadają między innymi: osoby nieubezpieczone, osoby bezrobotne, osoby studiujące czy osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych.

Projektowane zmiany mają rozwiązać ten problem poprzez wprowadzenie nowego świadczenia – zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych. Świadczenie to będzie przysługiwać osobom, które dotychczas nie miały prawa do zasiłku macierzyńskiego albo uposażenia macierzyńskiego. Wyżej wskazany krąg osób wykluczonych z tego prawa nabędzie uprawnienia do pobierania tego świadczenia

w wysokości 1200 zł miesięcznie przez okres czasu uzależniony od liczby urodzonych dzieci.

Zatem świadczenie to będzie mogło być pobierane przez okres:

- 1) 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub w przypadku przyjęcia na wychowanie jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci;
- 3) 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie czworga dzieci;
- 5) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub w przypadku przyjęcia na wychowanie pięciorga i więcej dzieci.

Powyższe terminy będą liczone odpowiednio:

- 1) od dnia porodu;
- 2) od dnia przyjęcia na wychowanie dziecka, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 10 roku życia;
- 3) od dnia przysposobienia dziecka, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10 roku życia.

Natomiast kryteriami podmiotowymi będą:

- 5) urodzenie dziecka;
- 6) przyjęcie na wychowanie dziecka, w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 7) przyjęcie na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia;
- 8) przysposobienie dziecka w przypadku przyjęcia na wychowanie dziecka w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do 10 roku życia.

Zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych będzie podlegał weryfikacji na podstawie przepisów rozdziału 10 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz na podstawie aktu wykonawczego do ustawy, wydanego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w którym szczegółowo zostanie określony wzór wniosku dla osób ubiegających się o przyznanie zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych, tryb przyznawania i wypłaty zasiłku.

Przepisy przejściowe w projekcie ustawy zakładają, że zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych będzie obejmował również rodziców, których dzieci urodziły się przed wejściem w życie ustawy.

4. Przewidywane skutki prawne, gospodarcze i społeczne.

Mając na względzie pozytywny wpływ dokonanych już zmian, należy wprowadzić kolejne, których celem będzie maksymalne zabezpieczenie przyszłych rodziców pod względem ekonomicznym. Bez wątpienia czynnik ten jest dziś kluczowy w decyzjach podejmowanych przez Polki i Polaków, a dotyczących przyjęcia na siebie obowiązków wynikających z rodzicielstwa.

Środkiem, który ma pomóc w zmniejszeniu problemu zbyt niskiej liczby urodzeń, są przedłożone regulacje prawne. Objęte nimi są wszystkie osoby, którym nie przysługuje dziś świadczenie rodzicielskie lub którym przysługuje dziś świadczenie w kwocie niższej niż wskazane w proponowanej ustawie 1200 zł., m.in.:

- osoby nieubezpieczone;
- osoby bezrobotne;
- osoby studiujące;
- osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych.

Proponowane regulacje prawne obejmą ok. 130 tys. osób. W sumie w pierwszym roku obowiązywania ustawy koszty budżetowe związane z jej wykonaniem wyniosą ok. 1.4 mld zł. Ze względu na zyski, jakie w długoletniej perspektywie przyniesie państwu wprowadzenie tych regulacji prawnych, czyli wzrost liczby urodzeń, pomniejszenie negatywnych skutków kryzysu demograficznego, wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym, pozytywny efekt ekonomiczny dla rynku pracy, jest to koszt niewspółmierny, który warto i należy ponieść.

Niezwykle ważną kwestią jest także wspomniane powyżej wprowadzenie antydyskryminacyjnych przepisów, które zrównają prawa wszystkich Polek i Polaków w możliwości podjęcia obowiązków rodzicielskich, realizujących konstytucyjną zasadę sprawiedliwości społecznej.

5. Przewidywane skutki finansowe projektu.

W pierwszym roku po wejściu w życie proponowanej nowelizacji w życie skutki finansowe dla budżetu państwa mogą być znaczne i sięgnąć kwoty 1,4 mld zł. Szacunek ten przyjęty został przy założeniu, że liczba osób, którym przysługiwać będzie zasiłek macierzyński dla osób nieubezpieczonych, stanowi różnicę między prognozowaną przez GUS liczbą urodzeń (w prognozie na rok 2016, według optymistycznego scenariusza wynosi ona 376, 585 tysięcy) a liczbą pobierających zasiłki macierzyńskie i inne świadczenia z tytułu przebywania na urlopie macierzyńskim i pobierających zasiłek dla bezrobotnych, którym przysługiwałby zasiłek z tytułu pobytu na urlopie macierzyńskim. W szacunku wydatków uwzględniono przyjęcie minimalnej wysokości zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych w kwocie 1200 zł.

Dodać należy, że w dalszej perspektywie, powyższa zmiana wpłynie korzystnie na ZUS i wydatkowanie środków finansowych związanych z wypłatą świadczeń emerytalnych.

6. Założenia podstawowych aktów wykonawczych.

Projekt przedmiotowej ustawy przewiduje konieczność wydania aktu wykonawczego przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w którym przedstawiony zostanie wzór wniosku dla osób ubiegających się o przyznanie zasiłku macierzyńskiego dla osób nieubezpieczonych, tryb przyznawania i wypłaty tego zasiłku.

7. Zgodność projektu z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

8. Informacje o przeprowadzonych konsultacjach.

Wnioskodawcy nie przeprowadzili konsultacji. Wymóg przeprowadzenia konsultacji przed zgłoszeniem projektu nie dotyczy bowiem projektów poselskich, co wynika a contrario z ostatniego zdania przepisu art. 34 ust. 2 regulaminu Sejmu, którego brzmienie jest następujące: „W wypadku komisyjnych i poselskich projektów ustaw, w stosunku do których nie przeprowadzono konsultacji, Marszałek Sejmu przed skierowaniem do pierwszego czytania kieruje projekt do konsultacji w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach”.